

Gümnaasiumiaste 10.-12. klass

Muuseumitundide külastamiseks on vajalik eelregistreerimine. Tunnid on tellitavad teile sobival ajal ja laste vanusele vastavas pikkuses.

Aastaringssed muuseumitunnid

TEEMA	MUUSEUMITUND/ PROGRAMM/KESTUS	SISU/TEGEVUS(ED)	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
Koolielu	Kikas kutsus kooli (1,5 tundi)	Astume näitusel „Kuke kannul kooliteel” läbi sajandite, mil Eesti talulastele on kirjatarkust jagatud. Räägime, kuidas kool, õppimine, haridus ja haritus Eestimaal on aja jooksul muutnud. Vanas klassitoas õpime talulaste kombel, aga arutleme ka, milliseks võiks kool muutuda tulevikus.	Eesti ajalugu 2.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee
Eesti (rahva)kultuuri- tegelased	Eesti kirjanduse lätetel (1,5 tundi)	Tutvustatakse kirjandusliku ekspositsiooni kaudu Kristjan Jaak Petersoni ja Otto Wilhelm Masingu osa rahvusliku ilukirjanduse alguses ja seoseid Fr. R. Kreutzwaldi elu ja tegevusega. Töölehe täitmine raamat-stendide materjali põhjal õpetaja valikul.	Kirjandus, 10. klass.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
	Rahvaluule (1,5 tundi)	Tutvustatakse kirjandusliku ekspositsiooni kaudu rahvaluule kogujaid J. Hurt, Fr. R. Kreutzwald ja rahvaluule töötusi. Eepose mõiste. Väljapanek muuseumi kogudes olevatest eepostest. Töölehe täitmine raamat-stendide materjali põhjal õpetaja valikul.	Kirjandus, 10. klass.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Rahvarõivad	Rahvarõivaste programm (1,5 tundi)	Tutvume muuseumifondis olevate rahvarõivastega. Räägime rahvarõiva kandmiskommetest, lõngade värvimisest, mustrite kujunemisest. Iga laps tikib endale käevõru.	Tööõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692,lagle.lindenberg@wi.ee

Rahvuskirjandus	Fr. R. Kreutzwaldi rahvusepos "Kalevipoeg" (1 tund)	Tutvustatakse "Kalevipoega" ja tema kohta ajastus ning rahvuskirjanduses. Keskendatakse vastavalt õpetaja valikule järgmistele Fr. R. Kreutzwaldi tegevusega seotud teemadele: eesti keele arendaja, rahvusteaduste rajaja, noorte jõudude toetaja. Töölehtede täitmine: raamat-stendid ja kirjanduslik ekspositsioon. Väljapanek Kalevipoja edasiarendustest. Katkend etendusest A. Kivirähk "Kalevipoeg".	Kirjanduse 3. kursus.	Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum, tel +372 7821 798/+372 56297242 ja info@lauluisa.ee lauluisa.ee
Kunstitunnid	Vastavalt eksponeeritud näitusele (45 minutit)	Kuidas vaadata kunsti, erinevad tehnikaid, kas kunstiteos jutustab lugu, kaasaegne kunst, käeline tegevus (telefonikaartidega maalimine).	Kunstiõpetus.	Vana-Võromaa Kultuurikoda, tel +372 5804 6692, lagle.lindenberg@wi.ee
Muuseumikogud	Tulmest museaalini (1,5-2 tundi)	Muuseumi „köögipoolt“ tutvustav muuseumitund. Teeme praktiliselt läbi, kuidas ühest esemest/fotost/dokumendist saab muuseumiese ehk museaal. Tunni lõpuks valmib mininäitus.	Eesti ajalugu 1. Kirjandus.	Põlva Talurahvamuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuuseum.ee
	Muuseum kohvis (45 minutit)	Kohvritunnid sobivad ilmestama neid ajalootunde (ka teisi ainetunde), kus on juttu Eestist ja eestlastest. Programm elvadab koolitundi, tekitab huvi muuseumi ja seal hoiul olevate esemete vastu ning ärgitab lapsi ka oma ümbruskonnas huvilisema pilguga ringi vaatama, sest iga möödunud päev on ju juba ajalugu.	Eesti ajalugu 2. Inimeseõpetus.	Põlva Talurahvamuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuuseum.ee

Rahvakalender ja tähtpäevad

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	SEPTEMBER			
5. - 6. september	Mürgiseene nädal Mõniste Talurahvamuseumis (1,5 tundi)	Õpime tundma seeni. Seenenäitus.	Inimene ja keskkond.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
9.- 13. september	Kasukast tagini (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Vaatleme ja uurime riietust vanast-ajast tänapäevani. Uurime mustreid ja tikandeid.	Tööõpetus.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
16.- 20. september	Talupere saunapäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Saun on maainimese tohter: kuidas saunas tervist parandada.	Loodusõpetus. Inimene.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
September	Vallamajast vaestemajani (1,5 tundi)	Eesti talurahva omavalitsuse kujunemist tutvustavas muuseumitunnis külastame vanu Karilatsi vallakeskuse hooneid – magasiata, valla- ja vaestemaja ning koolimaja. Arutame, milliseid ameteid talupojal vallas tuli pidada. Toimub rollimänguline kohtuistung.	Eesti ajalugu2. Eesti keel.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee
September	Tüdrukute õhtu (2 tundi)	Pruudikandidaadil tuleb oma käteosavust ämmale tõestada. Enne pulmi on mõrsjal koos sõbrannadega sobiv tulla muuseumisse, et järele proovida, kas tulevane perenaine saab hakkama traditsiooniliste töödega. Noortel naistel tuleb tõestada enda oskusi mitmes talutoimetuses.	Inimeseõpetus. Ajalugu, kehaline kasvatus.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee

September	Tsihiotsmismäng Karilatsin (1,5 kuni 2 tundi)	Võrokeelne orienteerumismäng võistkondadele muuseumi õuealal. Mängus ei ole oluline kiirus, vaid tuleb üles leida määratud punktid, lahendada ülesandeid-mõistatusi ning vastata õigesti mängu kontrollküsimustele. Võimalik on valida ka võrokeelne mänguvariant.	Eesti keel. Inimeseõpetus. Ajalugu. Kehaline kasvatus.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee
September	Saun - talurahva tohter (umbes 2 tundi)	Paneme kütte suitsusauna ja sel ajal, kui saun kõeb, räägime vanemast saunakombestikust Lõuna-Eestis. Otsime õigeid kerisekive, teeme valmis saunaviha ning õpime selgeks saunasõnad. Teeme juttu ka tuleohutusest ning tervise hoidmisest.	Inimeseõpetus, Eesti ajalugu.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee
KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	OKTOOBER			
1. - 7. oktoober	Leivanädal Karilatsis (1,5 tundi)	Suitsuhõngulises rehetas saad teadmise, kuidas leib on sajandeid eestlase lauale jõudnud. Käime läbi teekonna viljakülvist leivatüki suhupanekuni.	Kirjandus, ajalugu.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee
Oktoober	Vallamajast vaestemajani (1,5 tundi)	Eesti talurahva omavalitsuse kujunemist tutvustavas muuseumitunnis külastame vanu Karilatsi vallakeskuse hooneid – magasiaita, valla- ja vaestemaja ning koolimaja. Arutame, milliseid ameteid talupojal vallas tuli pidada. Toimub rollimänguline kohtuistung.	Eesti ajalugu2. Eesti keel.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee
7.- 11. oktoober	Leiva- ja pudrunädal (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Viljateradest toiduni: jahvatame terad jahuks, valmistame leiba, saia, kohvi ja kamakäkki.	inimene ja keskkond.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
14.- 18. oktoober	Linapäev (2 tundi, koos toitlustuse ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Räägime linakasvatusest läbi aegade. Kupardame, lõgutame. Kammime linu. Ketrime ja haspeldame lõnga ning koome kangast. Valmistame näpunööri, köievõrget ja keeruga koormakõit.	Inimene ja keskkond.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	NOVEMBER			
28. okt.- 1. november	Hingedpäev (1,5 tundi, koos toitude ja muuseumi külastusega kuni 2,5 tundi)	Räägime hingepäeva kommetest Lõuna-Eestis.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuuseum.ee
11.- 15. november	Vana aja koolipäev (2 tundi, koos toitude ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Milline oli koolis käimine ja õppimine sada aastat tagasi.	Tööõpetus - meisterdamine. Matemaatika - arvutamine. Eesti keel - lugemine, kirjutamine . Kehaline kasvatus - turnimine, võistlused.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuuseum.ee
KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	DETSEMBER			
12., 17., 18. detsember	Jõulunädal Mõniste Talurahvamuuseumis (2 tundi, koos toitude ja muuseumi külastusega kuni 3 tundi)	Toimetame üheskoos jõulueelseid toimetusi kingituste, maiustuste ja juttude jutustamisega.	Rahvakalendri tähtpäev.	Mõniste Talurahvamuuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	MAI			
Teile sobival ajal mais	Taimedega lõngade värvimine (3 tundi)	Värvime erinevate taimedega lõnga.	Inimene ja keskkond.	Mõniste Talurahvamuseum, tel +372 525 7027/+372 5622 7650 moniste@wi.ee www.monistemuseum.ee
Mai	Vallamajast vaestemajani (1,5 tundi)	Eesti talurahva omavalitsuse kujunemist tutvustavas muuseumitunnis külastame vanu Karilatsi vallakeskuse hooneid – magasiata, valla- ja vaestemaja ning koolimaja. Arutame, milliseid ameteid talupojal vallas tuli pidada. Toimub rollimänguline kohtuistung.	Eesti ajalugu 2. Eesti keel.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee
Mai	Tüdrukute õhtu (2 tundi)	Pruudikandidaadil tuleb oma käteosavust ämmale tõestada. Enne pulmi on mõrsjal koos sõbrannadega sobiv tulla muuseumisse, et järele proovida, kas tulevane perenaine saab hakkama traditsiooniliste töödega. Noortel naistel tuleb tõestada enda oskusi mitmes talutoimetuses.	Inimeseõpetus. Ajalugu. Kehaline kasvatus.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee
Mai	Tsihiotsmismäng Karilatsin (1,5 kuni 2 tundi)	Võrokeelne orienteerumismäng võistkondadele muuseumi õuealal. Mängus ei ole oluline kiirus, vaid tuleb üles leida määratud punktid, lahendada ülesandeid-mõistatusi ning vastata õigesti mängu kontrollküsimustele. Võimalik on valida ka võrokeelne mänguvariant.	Eesti keel. Inimeseõpetus. Ajalugu. Kehaline kasvatus.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee
Mai	Saun - talurahva tohter (umbes 2 tundi)	Paneme kütte suitsusauna ja sel ajal, kui saun köeb, räägime vanemast saunakombestikust Lõuna-Eestis. Otsime õigeid kerisekive, teeme valmis saunaviha ning õpime selgeks saunasõnad. Teeme juttu ka tuleohutusest ning tervise hoidmisest.	Inimeseõpetus, Eesti ajalugu.	Põlva Talurahvamuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuseum.ee

KUUPÄEV	TÄHTPÄEV	TEGEVUSE SISU	SEOS ÕPPEKAVAGA	MUUSEUM JA KONTAKTID
	JUUNI			
Juuni	Vallamajast vaestemajani (1,5 tundi)	Eesti talurahva omavalitsuse kujunemist tutvustavas muuseumitunnis külastame vanu Karilatsi vallakeskuse hooneid – magasiata, valla- ja vaestemaja ning koolimaja. Arutame, milliseid ameteid talupojal vallas tuli pidada. Toimub rollimänguline kohtuistung.	Eesti ajalugu 2. Eesti keel.	Põlva Talurahvamuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuuseum.ee
Juuni	Tüdrukute õhtu (2 tundi)	Pruudikandidaadil tuleb oma käteosavust ämmale tõestada. Enne pulmi on mõrsjal koos sõbrannadega sobiv tulla muuseumisse, et järele proovida, kas tulevane perenaine saab hakkama traditsiooniliste töödega. Noortel naistel tuleb tõestada enda oskusi mitmes talutoimetuses.	Inimeseõpetus. Ajalugu. Kehaline kasvatus.	Põlva Talurahvamuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuuseum.ee
Juuni	Saun - talurahva tohter (umbes 2 tundi)	Paneme kütte suitsusauna ja sel ajal, kui saun köeb, räägime vanemast saunakombestikust Lõuna-Eestis. Otsime õigeid kerisekive, teeme valmis saunaviha ning õpime selgeks saunasõnad. Teeme juttu ka tuleohutusest ning tervise hoidmisest.	Inimeseõpetus, Eesti ajalugu.	Põlva Talurahvamuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuuseum.ee
Juuni	Tsihiotsmismäng Karilatsin (1,5 kuni 2 tundi)	Võrokeelne orienteerumismäng võistkondadele muuseumi õuealal. Mängus ei ole oluline kiirus, vaid tuleb üles leida määratud punktid, lahendada ülesandeid-mõistatusi ning vastata õigesti mängu kontrollküsimustele.	Eesti keele I kursus „Keel ja ühiskond“. Inimeseõpetus. Ajalugu. Kehaline kasvatus.	Põlva Talurahvamuuseum, tel +372 5801 8601/+372 5210 671 polvamaa@wi.ee polvatalurahvamuuseum.ee